

Sposoby stymulowania wszechstronnego rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym.

„Dziecko nie bawi się, dlatego, że jest dzieckiem,
ale bawi się, dlatego, by stać się dorosłym”.

L. S. Wygotski

Najważniejszy etap w życiu dziecka, w którym rozwija się połowa zdolności uczenia się trwa do czwartego roku, a kolejne 30% przed ukończeniem ósmego roku życia. U dzieci kształtują się w tym okresie najważniejsze drogi i połączenia mózgowe w układzie nerwowym, które wpływają na całą późniejszą naukę i osiągnięcia w nastoletnim i dorosłym życiu. Dlatego tak ważne jest, aby wspierać rozwój dziecka już od samego początku. Małe dzieci są bardzo chłonne na wiedzę, przyswajają wszystko szybciej i nabywają nowe umiejętności. Rodzice mają tutaj bardzo duże możliwości wykorzystując do tego wszystkie zmysły, ucząc się wspólnie z dzieckiem poprzez proste aktywności, czynności dnia codziennego, czy też wspólne zabawy tematyczne. Pełne zaangażowanie w rozwój małych pociech zaprocentuje w przyszłości.

Należy pamiętać, że początkowy okres życia dziecka nie jest okresem biernym, czy przejściowym. To właśnie w tym okresie bardzo dużo zależy od rodziców. Najlepszym sposobem na stymulację rozwoju dziecka jest umożliwienie mu poznawania świata wszystkimi zmysłami i towarzyszenie mu w tym procesie, obserwacja oraz uwrażliwienie na jego potrzeby. Bardzo ważne jest dbanie o kontakt fizyczny ze swoim dzieckiem. Wszelkiego rodzaju przyjemne czynności jak głaskanie, przytulanie, kołysanie, noszenie i masowanie pozwalają zbudować w dziecku poczucie bezpieczeństwa i poczucie, że jest kochane. Zmysł dotyku jest najważniejszym zmysłem, na którym opiera się rozwój pozostałych, dlatego tak istotny jest bliski kontakt matki z dzieckiem w tym początkowym okresie i budowanie więzi. Przyjemny dla dziecka kontakt fizyczny wpływa na rozwój poznawczy i emocjonalny. Uczymy również dziecko w ten sposób miłości.

Od wieku niemowlęcia do wieku przedszkolnego bardzo mocno rozwija się integracja sensoryczna. Dlatego zapewniamy dziecku różnorodne aktywności wspierające rozwój sensoryki, takie jak kontakt z odmiennymi fakturami, materiałami, przedmiotami. Jest to najwcześniejsza zabawa, w której uczestniczy dziecko- **zabawa manipulacyjna**. Polega ona na szukaniu zabawek, oglądaniu, dotykaniu, potrząsaniu nimi, rozpoznawaniu ich przeznaczenia.

Kiedy dziecko przekracza już pierwszy rok życia, zaczyna dostrzegać skutki swoich czynności, jego działanie ma więc charakter intencjonalny. Dlatego warto w tym okresie pokazywać dziecku zabawki, które mają rozbudowane funkcje. Każdy maluch uwielbia **zabawki edukacyjne**, czyli takie, w których można naciskać przyciski, które wydają różne odgłosy, albo którymi można, poprzez potrząsanie, uzyskać jakiś dźwięk.

W następnym okresie rozwoju dziecka pojawiają się **zabawy konstrukcyjne**. Dzieci na tym poziomie rozwoju wkładają przedmioty mniejsze do większych, burzą ustawioną przez was wieżę, rozrzucają przedmioty i dopiero po tym etapie przychodzi prawdziwa zabawa konstrukcyjna. Dziecko zaczyna coś tworzyć, np. wieżę z najprostszych klocków. Ten etap jest cennym źródłem nauki planowania, myślenia przestrzennego, pokonywania przeszkód, daje dzieciom poczucie tworzenia.

Na każdym etapie rozwoju małego dziecka kształtuje się mowa. Sposobem najbardziej wpływającym na rozwój mowy są **rozmowy z dzieckiem i głośne czytanie**, które ma kluczowe

znaczenie dla wspierania rozwoju intelektualnego, poprawia pamięć, rozwija wyobraźnię i inteligencję. Czytanie dostarcza także nowej wiedzy oraz rozwija umiejętność myślenia. Ponadto, ma pozytywny wpływ na zdrowie psychiczne i koncentrację.

Zabawy tematyczne w których dzieci odgrywają jakieś role pojawiają się w kolejnym etapie rozwoju. Wymagają one udziału innych osób. Takie zabawy pozwalają dzieciom rozwijać pamięć, spostrzegawczość, uczyć relacji społecznych i uczuć. To właśnie w zabawie maluch odnajduje wspólny język ze współtowarzyszami. Zabawa poprawia język małego dziecka, uczy społecznej komunikacji. Wobec wielkiego oddziaływania zabawy na poprawę komunikowania się trzeba zachęcać dzieci, stwarzać im warunki do wspólnego przebywania z rówieśnikami. Zabawa w piaskownicy, na placu zabaw czy we własnym domu np. z dziećmi znajomych, jest nie do przecenienia, jeśli chodzi o kształtowanie mowy dziecka i wyrabiania w nim umiejętności funkcjonowania w grupie.

Każdemu dziecku powinno się stworzyć warunki rozwoju według jego własnych możliwości. Dzieci w wieku przedszkolnym rozwijają się we własnym tempie, zgodnie z wrodzonymi predyspozycjami i zdolnościami, ale także w zależności od najbliższego środowiska.

Jednym z głównych sposobów na wsparcie rozwoju dziecka jest zapewnienie mu **aktywności fizycznej**. W wieku przedszkolnym dziecko potrzebuje dużo ruchu. Zabawy na świeżym powietrzu, takie jak berek, gra w klasy czy w chowanego są niezwykle ważne dla jego rozwoju fizycznego, który szczególnie dynamicznie zaznacza się około 5. roku życia i nazywany jest „złotym okresem” w rozwoju ruchowym dziecka. Ruch zmniejsza poczucie niepokoju, poprawia jakość snu, rozwija odpowiedzialność, pewność siebie i poczucie własnej wartości, pobudza empatię, kreatywność i zdolności społeczne.

Innym sposobem na wsparcie rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym są **zabawy teatralne**. Uczą one odwagi w wystąpieniach przed szerszą grupą, uczyć poprawnego wypowiadania się, słuchania innych, rozwijają twórcze postawy, pomagają w poruszaniu się w przestrzeni i doskonałą współpracę grupową.

Kolejnym ze sposobów na wsparcie rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym jest **muzyka oraz wszelkie zajęcia muzyczne**. Muzyka ma pozytywny wpływ na rozwój emocjonalny, społeczny i poznawczy dziecka. Zajęcia muzyczne wspierają rozwój kreatywności, koncentracji, a także rozwijają zdolności interpersonalne poprzez wspólne muzykowanie. Muzyka może być również narzędziem terapeutycznym, pomagającym dziecku w radzeniu sobie z emocjami i stresem.

Pobudzanie wszechstronnego rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym polega zatem na dostarczaniu bodźców, które wyzwalają jego aktywność, potrzebę ruchu i działania w połączeniu z przeżyciami, wzmacniającymi jego wiarę we własne możliwości. Stymulowanie odbywać się powinno przede wszystkim w sprzyjającym środowisku. Dzieci wdraża się do wykonywania zadań, a także zachęca do podejmowania różnorodnych aktywności np.: zainteresowanie sztuką stymuluje się poprzez uczestniczenie z dzieckiem w dostosowanych do jego wieku koncertach, spektaklach czy też zapisując je na zajęcia muzyczne, taneczne lub plastyczne. Z kolei zdolności matematyczne i logiczne warto rozwijać poprzez wykonywanie z dzieckiem ćwiczeń umysłowych, takich jak gry logiczne, łamigłówki czy rebusy.

Wspieranie rozwoju dziecka jest zadaniem, które wymaga zaangażowania, cierpliwości i przede wszystkim, miłości. To nie tylko nauka, ale również budowanie relacji, rozwijanie emocji i umiejętności społecznych. Wspólne odkrywanie świata, nauka przez zabawę, rozmowy o emocjach i uczuciach, to wszystko jest niezwykle ważne w procesie wychowania i wspierania rozwoju dziecka.

Drogi Rodzicu:

- Pozwól dziecku odnosić w zabawie sukcesy. Wzmocni to jego wiarę we własne siły
- Zabawki stymulujące rozwój twojego dziecka wcale nie muszą być skomplikowane i drogie. Ważne, by twoje dziecko dostawało takie zabawki, które uruchomią jego wyobraźnię i zachęci do nowych wyzwań.
- Zachęcaj dziecko do zabaw na powietrzu, gdzie ma kontakt z przyrodą, obserwuje zwierzęta, może bawić się piaskiem, ziemią, wodą, a także powietrzem.
- Weź pod uwagę zainteresowania i możliwości dziecka.
- Pokazuj mu przykłady prac, które może naśladować; pozwól mu pomagać w pracach domowych np. gotowaniu, sprzątaniu.
- Zachęcaj do zajęć artystycznych pozwalających na pełną ekspresję emocjonalną; malowanie palcami, gąbką, pędzlem. Ucz go zabawy barwami, fakturami.
- Opowiadaj bajki, mniej i bardziej skomplikowane historie, czytaj książki, stymulując jego wyobraźnię.
- Niech twoje dziecko jak najmniej czasu spędza przed telewizorem, komputerem. Jeśli nawet ogląda film, bądź przy nim.
- Zapewnij dziecku czas na swobodną zabawę i nie przerywaj mu ciągle. Bądź obserwatorem.